

SEMINÁŘ ESPON V AALBORGU

Evropa v současné době prochází jednou z nejvýznamnějších proměn své historie. Diskuse o obnovitelných zdrojích energie, úsporách a klimatických opatřeních je velmi intenzivní, avšak často se přehlíží skutečnost, že hlavní výzvou není samotná technologie. Klíčovou otázkou zůstává, kde tato řešení realizovat a jak přesvědčit veřejnost o jejich přínosu.

Právě této problematice se věnoval seminář ESPON **Making Space for the Renewable Energy Transition** v dánském Aalborgu, který se konal 19.–20. listopadu 2025 a kterého se zúčastnili vědci, zástupci samospráv, projektanti, nezávislé organizace i odborníci z praxe. Navzdory různorodosti pohledů panovala shoda v tom, že zelená transformace je neuskutečnitelná bez aktivní participace veřejnosti a důsledného plánování.

Evropské regiony se vyznačují rozdílným přístupem k environmentálním opatřením. Zatímco v některých oblastech převládá názor, že opatření je nedostatek, jinde jsou vnímána jako nadměrná. Z prezentovaných údajů vyplývá, že úspěšná energetická politika musí reflektovat místní specifika a potřeby obyvatel. Nejde pouze o naplňování legislativních cílů, ale především o zohlednění způsobu života, práce, mobility a toho, jak lidé svou krajinu vnímají.

Zvláštní pozornost byla věnována příkladům z Nizozemska, kde se dlouhodobě uplatňují přírodně blízká řešení v oblasti vodního hospodářství a klimatické adaptace. Projekt **Sand Motor**, který spočívá v rozšíření pobřeží písekem, poskytuje ochranu před bouřemi a zároveň vytváří nové přírodní a rekreační lokality. Podobné iniciativy propojují protipodvodňová opatření s ochranou přírody a krajiny, přičemž zkušenosti ukazují, že projekty realizované s ohledem na přírodu jsou veřejností přijímány pozitivněji.

Dánské zkušenosti, které představil profesor Henrik Lund, poukazují na význam dlouhodobého a stabilního plánování ve spolupráci s obcemi. Dánsko dosahuje vysokého podílu výroby elektřiny z větru, má rozvinutý systém centrálního vytápění a systematicky snižuje emise. Klíčem k úspěchu je efektivní řízení energetických systémů a důraz na úspory, které často převyšují význam samotných technologií.

Na semináři proběhla také prezentace projektu **ESPON GILL**, v rámci které byl zdůrazněn význam městské zeleně v kontextu energetické transformace. Stromy, parky a vodní prvky pomáhají chránit města před extrémními teplotami, zlepšují životní prostředí a zvyšují kvalitu života v oblastech, kde se realizují energetické projekty. Díky moderním mapám je možné identifikovat místa

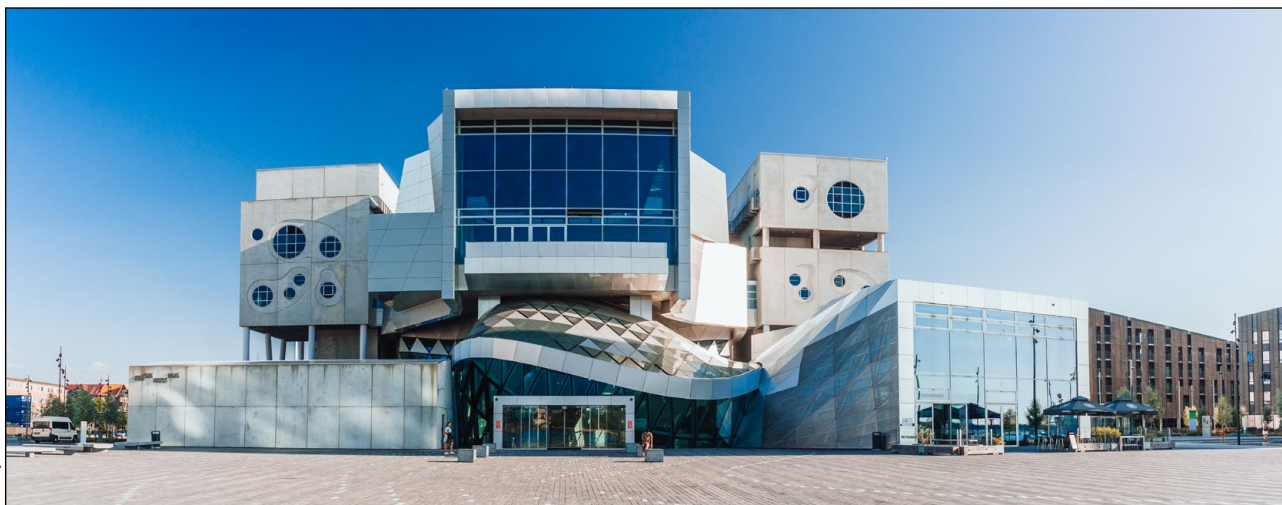
s nedostatkem zeleně, rizikem přehřívání či omezeným přístupem k přírodě. Koordinované plánování energetiky a městské zeleně tak přispívá ke snižování konfliktů s veřejností.

Důležitým tématem byla také evropská směrnice **RED III**, jejímž cílem je zjednodušit povolovací procesy pro výstavbu solárních a větrných elektráren prostřednictvím tzv. akceleračních oblastí. Odborníci však upozorňovali na nutnost zachování jasných pravidel, kvalitních dat a zapojení veřejnosti, aby se předešlo negativním dopadům na přírodu a nevznikal odpor vůči projektům.

Zástupci environmentálních organizací zdůraznili, že rychlost implementace nesmí být na úkor důvěry veřejnosti. Omezení environmentálního posuzování nebo participace veřejnosti může vést ke ztrátě důvěry a následnému blokování projektů. Základním poselstvím je, že zelená energie má krajinu zlepšovat, nikoliv zhoršovat.

Pozitivním příkladem je španělská Andalusie, kde více než polovina elektřiny pochází z obnovitelných zdrojů a kde se také rozvíjejí oblasti zeleného vodíku a bioplynu. Kolem zelené energie zde vznikají nové podniky, výzkumná centra a pracovní místa, což potvrzuje, že transformace může být ekonomickou příležitostí.

Zdroj: ESPON EGTC



Místo konání semináře – Musikkens Hus (Dům hudby) v Aalborgu, Dánsko



Zajímavé jsou také zkušenosti s **energetickými komunitami (společenstvími)**, například v Belgii, kde obyvatelé společně investují do větrných turbín či solárních panelů a následně elektřinu sdílejí. Výzkumy ukazují, že členové energetických komunit podporují pro-

jekty výrazně více než ti, kteří jsou pouze pasivními pozorovateli.

Německé město Wörrstadt pod vedením starosty Markuse Conrada demonstruje význam iniciativy samosprávy. Vytvoření speciálních zón pro větrnou

energii, instalace solárních panelů na veřejných budovách a využívání již zastavěných ploch přispívají k ochraně zemědělské půdy a ke spravedlivé energetické politice.

Závěrem bylo konstatováno, že budoucnost energetiky bude určována nejen technickými, ale také sociálními a krajinnými aspekty. Pokud budou obnovitelné zdroje vnímány jako spravedlivé, získají podporu veřejnosti. Pokud budou působit jako vnucované, mohou vyvolat odpor. Úspěšná transformace musí být chytrá, férová, založená na datech a především realizovaná ve spolupráci s veřejností.

Evropa hledá rovnováhu mezi ambicí a realitou a seminář v Aalborgu ukázal, že společná řešení jsou možná, pokud spolupracují výzkumníci, politici, samosprávy, firmy i občané.

*Ing. Martin Marek
Ústav územního rozvoje*